

สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้เกิดขึ้นจากความประสงค์ของผู้บริหาร คณะเภสัชศาสตร์ ซึ่งต้องการให้มีการศึกษาปรับปรุงระบบงานพัสดุของคณะ เนื่องจากการขาดแคลนข้อมูลด้านพัสดุที่จะช่วยในการตัดสินใจ ความไม่ประหยัดในการจัดหาพัสดุ และความยากในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พัสดุ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาระบบงานพัสดุของคณะเภสัชศาสตร์ และสรุปผลดังนี้

ปัญหาของระบบงานเดิม

1. การแบ่งสายงาน การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ และการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานของระบบปัจจุบันยังไม่เป็นระบบ และยังไม่ครอบคลุมระบบบริหารพัสดุทั้งหมด ทำให้การปฏิบัติงานไม่สมบูรณ์และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
2. การขาดความรู้ด้านบริหารพัสดุของเจ้าหน้าที่พัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดวยังไม่มีความรู้ด้านบริหารพัสดุอย่างเพียงพอที่จะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพได้ การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความเคยชิน ไม่มีการปรับปรุงและพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยี ส่งผลให้การปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยเบิก ฝ่ายซ่อมบำรุง ไม่มีการปรับปรุงตามไปด้วย
3. ระบบข้อมูลและการรายงานมีข้อบกพร่อง เนื่องจากไม่มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานพัสดุที่จำเป็นอย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานต่าง ๆ ส่งผลให้ไม่มีการวิเคราะห์ตัวเลขสถิติเพื่อปรับปรุงระบบงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้ผู้บริหารขาดแคลนข้อมูลที่จะเป็นในการบริหารงาน
4. การกระจายการจัดหาพัสดุ ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาในการติดต่อประสานงานในการจัดหาพัสดุ รวมทั้งทำให้ข้อมูลกระจายไปตามหน่วยต่าง ๆ ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ได้โดยสะดวก

แนวทางแก้ไข

จากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางแก้ไขดังนี้

1. การจัดโครงสร้างองค์กรในหน่วยพัสดุ ควรจะกำหนดให้ชัดเจนโดยคำนึงถึง ลักษณะ ปริมาณงาน และการประสานงานกันภายในหน่วยพัสดุ และหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งนี้ควร กำหนดให้งานแต่ละหน่วยสามารถตรวจสอบกันได้ด้วย

และเนื่องจากการกระจายการจัดหาพัสดุ ทำให้เกิดการสิ้นเปลือง จึงควร กำหนดให้มีการจัดหาพัสดุที่ส่วนกลาง และโครงสร้างองค์กรที่ปรับปรุงใหม่ ควรกำหนดให้มีคลัง พัสดุกลาง เพื่อรองรับการจัดหาพัสดุที่ส่วนกลางด้วย

2. การระบุหน้าที่รับผิดชอบ ควรจะมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบแก่เจ้าหน้าที่พัสดุ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงาน

3. ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการบริหารพัสดุ เพื่อจะได้ นำความรู้ไปปรับปรุง และพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ควรกำหนดวิธีการดำเนินงานให้ชัดเจน โดยจัดทำระเบียบ คู่มือ หรือแนวทาง ปฏิบัติงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่พัสดุเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และทำให้การปฏิบัติงานเป็น ระบบมากขึ้น

5. การรวบรวมข้อมูลและระบบการรายงาน ควรจะมีการนำเครื่องคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานประจำวัน และเพื่อให้ผู้บริหารได้รับข้อสนเทศที่รวดเร็วและเพียงพอต่อการบริหารงาน

ผลการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ออกแบบระบบงานพัสดุใหม่ เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องการจัดโครงสร้าง องค์กร การระบุหน้าที่รับผิดชอบ การกำหนดวิธีการดำเนินงาน และรายละเอียดอื่น ๆ ไว้ใน เอกสารประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "แนวทางการปรับปรุงระบบงานพัสดุสำหรับ หน่วยงานระดับคณะในมหาวิทยาลัย" (พรพรรณ อนุวิจิตร, 2537)

2. ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมระบบบริหารพัสดุ เพื่อแก้ปัญหา เรื่องการรวบรวมข้อมูล และระบบการรายงานที่สอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารพัสดุ และสอดคล้องกับระบบที่ออกแบบใหม่ ในข้อ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ส่วนประกอบของโปรแกรม ประกอบไปด้วย 110 โปรแกรม โดยแบ่งออกเป็น 9 ระบบย่อย คือ

- 2.1.1 ระบบธุรการพัสดุ
- 2.1.2 ระบบควบคุมพัสดุ
- 2.1.3 ระบบจัดหาพัสดุ
- 2.1.4 ระบบจำหน่ายพัสดุ
- 2.1.5 ระบบคลังพัสดุ
- 2.1.6 ระบบซ่อมบำรุงพัสดุ
- 2.1.7 ระบบบันทึกข้อมูลแรกเริ่ม
- 2.1.8 ระบบจัดการแฟ้มข้อมูล
- 2.1.9 ระบบจัดการผู้ใช้ระบบ

ระบบทั้งหมดนี้ จะช่วยให้การรวบรวมข้อมูลและการจัดทำรายงานด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์มีความถูกต้อง สะดวกและสามารถจัดทำได้ทันต่อการใช้งาน นอกจากนี้ข้อมูลที่ถูกรวบรวมไว้ ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ วิจัย หรือจัดทำรายงานอื่น ๆ ตามความต้องการเพิ่มเติมได้

2.2 ความสามารถและข้อจำกัดของโปรแกรม

2.2.1 ความสามารถของโปรแกรม

- 2.2.1.1 สามารถบันทึกและแก้ไขข้อมูลเกี่ยวกับงานพัสดุได้
- 2.2.1.2 สามารถสอบถามข้อสนเทศทางจอภาพได้ 40 แบบ

ดังปรากฏในภาคผนวก ฉ

- 2.2.1.3 สามารถพิมพ์รายงานได้ 19 แบบ ดังปรากฏใน

ภาคผนวก ช

- 2.2.1.4 สามารถสร้างแฟ้มข้อมูลและแฟ้มดรรชนีได้
- 2.2.1.5 สามารถทำสำเนาข้อมูลและนำกลับมาใช้ได้
- 2.2.1.6 สามารถย้ายข้อมูลไปแฟ้มประวัติได้
- 2.2.1.7 สามารถดูสถานะแฟ้มข้อมูลได้
- 2.2.1.8 สามารถไประบบปฏิบัติการดอสได้
- 2.2.1.9 สามารถบันทึกข้อมูลที่ทำเป็นและมีอยู่เดิมเข้าไปใน

ระบบได้

2.2.1.10 มีระบบรักษาความปลอดภัยข้อมูลโดยการกำหนด รหัสผู้ใช้งาน รหัสผ่าน และสิทธิการใช้งานโปรแกรมให้ผู้ใช้แต่ละรายได้

2.2.1.11 สามารถบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และหากมีการเปลี่ยนแปลงระเบียบ สามารถ ทหาการแก้ไขได้

2.2.2 ข้อกำหนดของโปรแกรม

โปรแกรมนี้ใช้กับข้อมูลวันที่ ที่เป็นปีคริสต์ศักราช หากต้องการ นำไปใช้กับข้อมูลที่เป็นปีพุทธศักราช จะไม่สามารถใช้กับข้อมูลที่เป็นวันที่ 29 กุมภาพันธ์ได้

2.3 รายละเอียดการใช้งานโปรแกรม ปรากฏใน "คู่มือการใช้งานโปรแกรม การบริหารพัสดุ" (พรพรรณ อุนวิจิตร, 2537)

2.4 สรุปผลการทดสอบโปรแกรม

2.4.1 รายละเอียดของฮาร์ดแวร์ที่สามารถใช้กับโปรแกรมนี้

2.4.1.1 ไมโครโพรเซสเซอร์เบอร์ 80386 หรือเทียบเท่า

2.4.1.2 หน่วยความจำหลัก 1 เมกะไบต์หรือมากกว่า

2.4.1.3 หน่วยความจำสำรอง

ก) งานบันทึกแบบแข็ง (เนื้อที่โดยประมาณ)

- สำหรับระบบปฏิบัติการดอส 500 กิโลไบต์
- สำหรับบันทึกโปรแกรมระบบจัดการฐานข้อมูล 6000 กิโลไบต์
- สำหรับโปรแกรมตัวขับภาษาไทยวิไทย 20 กิโลไบต์
- สำหรับโปรแกรมการบริหารพัสดุ 600 กิโลไบต์
- สำหรับข้อมูล ขึ้นอยู่กับปริมาณข้อมูล

ข) งานบันทึกแบบอ่อน

- สำหรับการสำรองข้อมูล ขึ้นอยู่กับปริมาณข้อมูล

2.4.1.4 ตัวจอภาพ สีหรือขาวดำ

2.4.1.5 แผงแป้นอักขระ

2.4.1.6 เครื่องพิมพ์แคร์ยาวแบบ 24 เข็มพิมพ์ของแอปสัน

2.4.2 ซอฟต์แวร์ที่ใช้

2.4.2.1 ระบบปฏิบัติการดอส

2.4.2.2 ระบบจัดการฐานข้อมูล

2.4.2.3 โปรแกรมตัวขับภาษาไทยวิไทย

2.4.2.4 โปรแกรมการบริหารพัสดุ

2.4.3 สรุปผลการทดลองใช้งาน

จากการทดลองใช้โปรแกรมการบริหารพัสดุ กับข้อมูลตัวอย่างของงานพัสดุ สำนักงานเลขานุการคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าโปรแกรมสามารถทำงานได้ถูกต้องตรงตามความต้องการ และเป็นที่น่าสนใจของเจ้าหน้าที่พัสดุและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่พัสดุจากหน่วยงานอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย ได้ให้ความสนใจและทดลองใช้ และเห็นว่าโปรแกรมการบริหารพัสดุดครอบคลุมความต้องการทั้งหมด หากนำไปใช้งานจริง จะได้ข้อเสนอสื่อที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารพัสดุ และช่วยประหยัดงบประมาณได้มาก

ปัญหาและอุปสรรค

ในขณะที่ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัย ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้นในหน่วยพัสดุที่ใช้เป็นกรณีศึกษา เช่น การปฏิบัติงาน แบบพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ ผู้วิจัยต้องคอยติดตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ปรับปรุงความคิดและปรับปรุงเอกสารประกอบการดำเนินงานอยู่ตลอดเวลา ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก งานวิจัยนี้จึงใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระบบงานเดิมสิ้นสุด ณ เดือนกันยายน พ.ศ.2535 เป็นกรณีศึกษาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

1. จากข้อจำกัดของโปรแกรม ควรปรับปรุงโปรแกรมให้สามารถใช้กับข้อมูลวันที่ที่เป็นปีพุทธศักราชได้ถูกต้อง
2. ข้อมูลที่บันทึกอยู่ในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ควรจะได้มีการนำมาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อประโยชน์ในด้านการบริหารพัสดุของคณะ และหากเป็นไปได้ เมื่อหน่วยงานพัสดุระดับคณะทุกหน่วยใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการรวบรวมข้อมูลแล้ว กองคลังของมหาวิทยาลัย และกองพัสดุของมหาวิทยาลัยควรจะนำข้อมูลเหล่านี้ไปทำการวิเคราะห์ วิจัย เพื่อผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยและของประเทศชาติโดยส่วนรวม

3. เพื่อให้ระบบบริหารพัสดุด้วยคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ควรพัฒนาโปรแกรมนี้ ซึ่งเป็นแบบผู้ใช้งานเดียว (Single-user) ให้เป็นแบบผู้ใช้งานหลายคน (Multi-user) เพื่อขจัดปัญหาการแบ่งเวลาใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของเจ้าหน้าที่พัสดุ และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์มากขึ้น และเนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบโปรแกรมให้สอดคล้องกับระบบผู้ใช้งานหลายคนไว้แล้ว การพัฒนาโปรแกรมจึงไม่ยุ่งยาก

อย่างไรก็ตาม หากมีการส่งเสริมให้ใช้โปรแกรกดังกล่าว ทางมหาวิทยาลัย ควรอนุมัติงบประมาณสำหรับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และจัดหาเจ้าหน้าที่เพิ่มเติมในกรณีที่จำเป็นด้วย

4. หากเป็นไปได้ อาจบรรจุโปรแกรมระบบบริหารพัสดุนี้ไว้เป็นส่วนหนึ่งในโครงการจุฬาเน็ต (ChulaNet) ตามวัตถุประสงค์ข้อที่สองของโครงการ คือให้มีการร่วมใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์และสารสนเทศเพื่อประโยชน์สูงสุด (โครงการเครือข่ายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536) และเพื่อความเป็นมาตรฐานเดียวกันของระบบพัสดุในมหาวิทยาลัย เมื่อมีการปรับปรุงโปรแกรมหรือพัฒนาโปรแกรมเพิ่มเติม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย